

In die annūciationis virginis sermo magistri Guilelmi Bo
dini sacre theologie doctoris vltimo anno Sixti.

Quod enim ex te nascetur sandū vocabit' fili' dei Luce. i.

O Raturus Beatissime pontifex vosq; patres Reueren
dissimi apostolorū successores de inenarrabili misterio
incarnationis dñice vnde cōmodi' q; a verbis archangeli Ba
brielis qui tantū aperuit sacramentū exordiar. maxima profec
to dei oīpotentis misericordia z liberalitas in tantū mūeris cō
municatione vnioneq; duarū naturaz oībus gētibus ac natio
nibus declaratur. In qua inferior superiori non solum in ypo
statia vnīōe nature s; z grē glieq; in maxia icōsumatōe. patet.
Primi hōis peccato posteritas adō sepata ē pēte. s. eua frati
dib' maligni z callidi spētis dcepta hodie par pī relatu' ē. In
imico qppe hūani generis cōiūcto bon' angel' gloriose virgī
ni q̄ in scripturis diuinis scda eua appellat' toti' dcretū trinita
tis in remediū redēptionēq; hūani generis qd culpa pentū ceci
derat nūciauit. q̄ oīa p separationē hōis a deo facta sunt. nūc vō
p vnionē realē nature z spūalē grē z gl'ie aliazq; vtutuz absq;
mēsurā oīa recōciliata sunt z tot' homo hui' inclite anūciatō
nis vīute repat' ē. Quā ppter mibi nulla pene scia p̄dito tā
tū misterii disputatio difficilis vī z ardua cū incarnationē dñi
cā boni angeli ignozauerūt. ipaq; in adū posita demonib' fuit
ignota q̄ licet vicio dñigrati grāq; priuati essent tñ integra illis
naturalia oīb' n̄is naturalib' lōge pfectiora aūdoze Dionis
sio in angelica gerarchia f̄māserūt. Idcirco rei magnitudie ter
ritus silere mibi pposuerā. s; me meoz maior' iussa ad hoc dis
cēdi mun' ipulerūt. oīo reuoluēs xpianos nō natura s; vtutis
b' theologice fide spe z caritate qb' sandi vicerūt regna ad
hebreos. xi. malos angelos supare possej. vñ cū mibi pedē re
trahere nō det' tua sapia vict' B̄tissime pī rē tātā aggrediar. z
quā oē donū d' sursuz ē opē glīose v̄gis cui' solēnitatē reparōis
n̄re hodie recolim' iplozādo ipam angelicis v̄bis voce pia di
cēdo *Aue Maria.* Quod. n. ex te z cetera.

O rdo rez dicēdar' meli' intelligat' tria in his v̄bis
cōsiderāda erūt. Possibilitas. s. incarnationis. Aū. s.

icarnatōis. postremo vtilitas quā nob̄ diuini & b̄i carnatio pe-
 pit. q̄ dū pauc̄ attigo diligenter q̄so nō splendore oīois s̄z pod̄
 sniaz p̄siderātes artēdite Sāctissime icarnatōis misterium adeo vi-
 res hūani generis ingenii magnitudine sua excellit vt glorioza & go
 gr̄a z itelligentia oib̄ āgel̄ ascēlens tāti sac̄m̄ti archana in & b̄
 āgelic̄ admirata sit mirā salutationē z d̄nice icarnatōis nūtiū
 aio r̄uoluens āgel̄i q̄ppe visio eā nō turbauit. alios etenim āgelos
 videre z alloḡ p̄suerat s̄z nouā visionē z mirā tāti nūtiū allo-
 cutionez admirata est. vsi nec mir̄ videri d̄bz p̄ b̄issime si nos
 ad nr̄am salutē ābelātes icarnati & b̄i possibilitatē q̄rim̄ cū sa-
 pientissima & go d̄ois oib̄ gr̄a z & tutib̄ r̄dimita b̄ sac̄m̄ti in-
 carnatōis possibilitatem āgelica salutatōe audita dubitauerit
 dicens. Quō fiet illud quā zc̄. Inestabilem q̄stionez oī p̄fec-
 to admiratōe dignā. o āpl̄issimo p̄conio celebrādū gliose & ḡis
 votū ne. s̄. p̄gnosceret p̄ vnionem carnalez mō cōi etiā legitimū
 viz quē certe p̄ despōsationez hūit p̄gruis q̄de z r̄oib̄ nō sim-
 pli c̄iter necessariis vez ex ordiatōe diuina vt. s̄. m̄ sac̄m̄ diablu
 lo hūani ḡis inimico celaret. vtq̄z Joseph testis esset & ḡitatis
 ne iudei tāq̄z adulterā insimilarent & ḡinez z fm̄ moysi traditō
 nem lapidib̄ obmergerent Veniq̄z ut vir custos & ḡis z pueri
 in crudelissimi herodis p̄secutōe fugaq̄z i egiptū esset māsit t̄h
 vez m̄rimoniū d̄ cui⁹ formali zōe copla p̄fēdo carnal̄ nō est n̄
 si sub cōditōe vicz si perat vt sacris doctozib̄ p̄clare visum est
 Beata certe & go vouerat & ḡitatez s̄l̄r z Joseph āgel̄ q̄q̄z & ḡi-
 nem reddiderat certiozez viz ab ea d̄bitū iugale nūq̄z peritus
 r̄ū. S̄z mibi t̄lia pio aio affirmanti eminentissimo q̄d vir inge-
 nio in & b̄is meis p̄traditōz esse affirmat z obiecit. quō ab an-
 gelo incl̄ita & go instruit quā paulo ante oib̄ angl̄is p̄stare di-
 xisti. cui obiectōi facile occurrit nō. n. ab angelo vt āgel⁹ est ve-
 rus vt a sum̄o nūtiō cui secreta fuerūt imp̄ssa hec m̄l̄eria glori-
 ose & ḡini sunt reuelata diuinit⁹ vt fili⁹ & ḡinis hodie p̄ceptus
 apl̄is dixit. nō. n. estis vos q̄ loq̄mini sed sp̄s p̄ris v̄ri q̄ loqui
 tur in vob̄. Ex q̄b̄ oib̄ seq̄t q̄ inter br̄am & ḡinem z Joseph
 stante & ḡinitate m̄rimoniū vez fuisse credat. Et vt fr̄āsc̄o d̄
 marōis doctoz̄i illuatiissimo in iiii. sniaz placet maluisset virgo

nequā p̄cipere aut generare q̄m h̄ginitatem dō votā amittere **Qui**
 b̄ h̄bis p̄cludere v̄t virginitatem esse nobiliozem maternitate
 in h̄gine in qua p̄iungunt z eī in aliis vbi sparsim inueniūt **De**
 numero q̄ppe bonoz bonozabilium h̄ginitas-maternitas h̄o
 de numero laudabilium habet z est z si forte aliter ex diuino
 p̄cepto p̄ter legem iā dictā deū p̄iugali coplagenuisset nequā
 ceteris h̄ginibz p̄fectior celebriorqz extitisset nisi forte denotā
 tiōe q̄dā extrinseca suppositi filii sui v̄t ex p̄mio z acceptatōe di
 uina. **Hec** aut̄ nob̄ r̄uelata nō sunt z scripture nō asserūt q̄ om
 nia tm̄ pbabiliter affirmauerūt **Ambas** igitur vtutes h̄ginita
 tatem integrā z maternitatem sibi cōiundā ad h̄ginis cōsolatō
 nem nouo z mirabili mō angel⁹ de sup̄mis diuinitz miss⁹ h̄gi
 ni respōdit v̄t illi⁹ p̄sensum alliceret dicens Sp̄s sanct⁹ sup̄
 ueniet in te z h̄t⁹ altissimi obumbrabit tibi qd̄ in p̄ris naturā
 supplementum intelligenduz est p̄currentibz aliis p̄sonis q̄ ad
 extra siue se inuicem agere nō possunt v̄t ista incarnatio sp̄i. s.
 attribuit nō pp̄rie toti nāqz trinitati cōis est sed attribuitue ita
 dixerit quemadmodum ei gr̄a attribuit z clementia z eaten⁹
 ei attribuit q̄tens in instāti vnionis naturaz gr̄a q̄ illi ascribit
 secuta est z qm̄ ex liberalitate diuina ab̄o p̄dicta p̄iunda sunt si
 cut ad omnem difficultatem euitādā z materie de qua agit in
 telligentiā memorie cognita cōmendent. **Sed** v̄t digressa est
 referat se ofo. **Intelligendum** est inqz illd̄ āgelicum in p̄ris na
 tural supplementum vt dicebā māente h̄a matris actiuitate z
 h̄ginitatē integritate fuata ex purissimo nāqz h̄gis sāguie xp̄⁹ for
 mat⁹ est vt damasceno placz z q̄qz oēb⁹ solēnitatē euāgeliz
 b̄nice incarnatōis possibilitatē declarat z omnibz fidelibz luce
 clari⁹ oñdit. p̄cipue tm̄ p̄ illd̄ archāgeli patz gl̄iose h̄gini dicēd̄
 nō erit impossibile ap̄d deum omne h̄bum ad possibilitatez
 incarnatōis declarādā p̄les d̄oditissimoz viroz autoritates z q̄
 uilissimas snias in medium afferre posse q̄s breuitatis cā omisso
 pauq̄ rōibz vel magis p̄suasionibz cōtent⁹. **Luz.ii.** hic fidei sit
 articl⁹ demonstrari nō p̄t **Prima** igit̄ p̄suasio est qm̄ omnipotēs
 d̄⁹ p̄miz p̄tē sine p̄re m̄re qz creauit. ergo d̄uz in fa p̄sona euz
 m̄re licz s̄n̄ p̄re i b̄uanitate v̄nitū efficef potuit. **Dei⁹** qz deus

gloriosus est id pedes quod superius et primum ergo potest terminare de pe-
dena ad ipsum et libet de pedes in unione ypostatica. dicitur quoniam nihil
impugnans refert persone diuine sic nec informatio nec potentia. sed sicut di-
uina predestinatione in utero regis christi anglo annunciate preceptum fuit
ut christi preceptum diuini archangeli cludat. quod non ex te nascetur. sed non
uocabitur filius dei. Ita ad factum et ad secundam parte prepositis accedam.
In qua christum deum et homines uelisse sacrarum litterarum testimonio et quodam pua
fidei ostendit ad iudeorum impugnatorem quod ueritate fidei nostre negantes
pura homines expectant nubilo erroris obducti pseuerant. Primum igitur
illud patriarche iacob accedat. In. xlix. dicitur. non auferet sceptrum de
iuda et dux de femore eius dicitur ueritatem mittet. Ablatum est ita sce-
ptrum cessauit unum de iudeorum natio dispersa est ueritatem igitur christum. qua auc-
toritate iudei scripturam prophetas in penitentie animarum suarum male iterum
tantum asserentes illud intelligi de nabuchodonasar quod uoluntate diuina
hierusalem propter peccata populi destruxit. aut hieroboam filio Salo-
mōis a quo decem tribus deficientes hieroboam filio nabath ad hese-
runt. pua hanc interpretatorem scriptura incepta a iudeis oppugnat. pma
interpretatorem de fuge assiriorum nullum huius uigorem. Duces namque et reges
per illam captiuitatem habuerunt. Zorobabel quippe Esdras neemias
et machabei fortissimi duces fuerunt. Reges autem iohel hircanus si-
mōis machabei filius quod sibi regni dyadea imposuit. et alii per ipsum
usque ad herodem regnauerunt quo regnate auctor saluti nostre christus que
prophete prenuiciauerat natus est. fuit siquidem herodes alienigena et uer-
beredibus a gente iudeorum ceteris regibus sibi tyrannice usurpauit. scda
non militat quoniam caldaica traslatio a iudeis incepta sic huius dicitur ue-
niat messias. Illud preterea cecitate iudeorum uehementer oppug-
nat quod. ix. Daniel. habet. cui pro populo variis calamitatibus affecto
opere diuinam imperatorum anglorum gabriel messie aduentum et tempus apertum di-
cens septuaginta ebdomade abbreviate sunt super populum tuum et super
per urbem tuam sanctam ut per uariationem et peccatum in fine beant. delectat quod
iniquitas et iustitia sempiterna uisio et propheta impleat uingarum quod scis
scorum hec fuelatio ut spiritibus doctozum placet Sedechie
regis tempore fuit anno quarto mese quinto per euerfione ab assyris ac-
cepta ut colligi potest hieremie. xx. Sed quod liter ebdomade intelli-
gant diligenti nobis considerandum est. ebdomada quippe duobus modis

in Sinagoga inutiliter vult q̄ sel' diuio iussu cū honore sepul-
ta ē. ¶ Iam qdē iudei ad fidē xp̄i p̄uersi sunt quoz noīa scrip-
ta sunt in libro vite eozq̄ filii ac nepotes in vinea dñi laboran-
tes nō puos fructū in eccia z mox sanditate z doctria peperunt
qb9 omillis breuitatis cā Nicolau de lira silētio p̄terire ingti-
tudo esset z nephas q̄ vt cōis fert opio p̄tes habuit iudeos li-
cet ip̄e nūq̄ iude9 fuerit cui sup omē scripturā vt aiūt in līali
expositōe par nō habet patuit ia vanā esse sedā iudeoz Sz de
maumetana q̄rentib9 iouamenta scō9 ille iobānes z aqla alte-
ra volās sup vniuersa sidera Scot9 rīdet ob excellētiā doctri-
ne subtil' doctor appellat9 illā ānos sexcēt9 p9 xp̄i legē icēpif-
se. q̄ sepe numero cū suis cultozib9 fluctuauit. esseq̄ apd eos p̄-
phetiā dixit q̄ illi sedē interū p̄dicat. c9 x̄ba bone meozie mgr
Quill's voriglon exponēs dicit ymaginē esse in arabia clauem
māib9 tenere q̄ rues legē illā secū trahet. tal. n. lex foridib9 ple-
na z vātatib9 ab errore hōis ē nō a deo idcir co ip̄a z om̄s illes
abrogari dñt iuxta illd̄ adnū. v. si ex hōib9 cōsiliū hoc op9 dis-
soluet. si ex deo nō poteritis dissoluere. oēs sigr̄ leges carni ac
sanguini p̄sentāce deo volē. e iā cessēt cessent pagāi māū suaz
op9 coletes in qb9 nihil penit9 bōi hēt. Lellent om̄s hereses
q̄ fidē catholicā z sacras līas crimināt z dānāt. Laudeat igit
xp̄iana lex q̄ sola sandi spūs x̄tute stabil' manet cōcedēs in p̄-
sona x̄bi cōtra hereticos diuinā naturā z hūanā ex āgelicis x̄ b
qd. n. ex te nascet sandū vocabit̄ fili9 dei. Sed de his haden9
iā de vtilitate quā nob̄ diuini x̄bi incarnatio cōtulit pauca di-
cam9. ¶ Nature hūane dignitas imp̄tinis nobilitata est cū deus
bō fact9 sit tali vnione z bō deus z pprietates vtriusq̄ nature
mutuo se cōicent z vt Augustio placet de trinitate. xiii. caplo er-
go in reb9 p̄ tpus ortis sumā grā est vt deus fiat bō z bō deus
z ne natura hūana extra ppriū suppositū violenter existat recō-
pensat suo sine naturali iclinatōe. s. grā z glā in sumo. bona ei
collata x̄gini amittēda nō sunt grā x̄tute cōceptōis data quā
sic āgel9 allocut9 ē. Ave grā plena dñs tecū ex qb9 ut nōn līf
sac̄i doctozib9 z maxie Scoto i. iiii. placuit sac̄i pbabiliter hēt
beatā x̄ginē in p̄ceptōe filii sui tātā grāz habuisse ad quā p̄to

to statu vie pueturā de9 eā disposuit cui si postmodū battifata
 fuisset nullā pfecto grām de nouo ptulisset sz tm grē prioris ex
 istēris fuisset signū etiā in aduētū spūs scti pfirmavit idē spūs
 sand⁹ qd̄ iuenit. **L**āta igr̄ in x̄gie plēitudo extiuit grē vt etiā
 a sarracēis celebret. In ascorano sigdē machometi scribit̄ nul
 lū esse de filiis ade quē nō tetigit sarban p̄ter mariā z filiū ei⁹
Snia qppe machometi nō vt auctoritate digna nūc affert fu
 it. n. infidel' z ē in sua sedā sed ei⁹ testionio vtimur vt ceterozū
 gentiliū quozū smias suis scriptis inserūt doctores. Snia nāq; a
 postoli testionia eozū q̄ foris sunt p nob̄ acceptari d̄bēt vt ab il
 lis vera falsis mixta velut ab iniustis possessorib⁹ abstrabam⁹
Quid nobis xp̄ianis de virgine dicendum est. **A**sserere pro
 fectō debem⁹ eā nō solū immunē a peccato sed grā plenā etiā ut
 in x̄bis angelicis patz. **A**ue maria grā plēa dñs tecū. z inuenis
 sti grām apud deū. quā grām q̄so iuenit nisi illā quā pro se pos
 terisq; suis adam perdidit. q̄ in magna virtutiū nobilitate crea
 t⁹ suggestione **L**ue grām amisit. **H**odie aut̄ quia hūilem ancil
 lā respexit deus virgo xp̄m cōcipiens apud altissimum grām
 inuenit. **A**ugustinū igitur sequamur tertio d̄ libero arbitrio dī
 centem in laudando xp̄m z gloriosam eius matrem malo ex
 cedere q̄ deficere a laude sibi debita si ex ignorantia in alteruz
 oportet incidere z qcqd̄ tibi x̄a rōe occurrerit scias deū hoc fe
 cisse x̄a z cōgrua rōe oñdit q̄ mater xp̄i dei z hominis est bo
 noranda z p̄ angelū grā plena replet̄ que oīa sup̄iora cōfirmāt
 z q̄uis virtute annunciationis vtilitas in nos collata pene in
 finita sit tamen degustanda est illius quippe virtute vt filii ḡ
 tie filii efficiuntur humani generis redemptionem **L**hristi in
 carnatio peperit z **J**anua celi clausa prius aperta est **S**acras
 menta vim sortita sunt vt natus baptisimo purgetur z peniten
 tie sacramento reconcilietur creatori **N**oua lex condita est q̄
 decē p̄cepta r̄degit ad duo. **D**ilectionē. s. dei z proximi in qui
 l⁹ vniuersa lex p̄det z pphete mathei **F**ugū meū igr̄
 auctor salutaris n̄re latozq; noue legis suauē est zon⁹ meū lenē.
 mathei. ii. quibus omnibus rigor ille antique legis renocatur
 z misio: fit vt mulier pro peccato carnis lapidib⁹ non cedatur

cui a dño didū ē ml̄ier n̄o te p̄dēnauit nec ego te p̄dēnabo va
de z āpli⁹ noli peccar q̄b⁹ x̄bis oñdit xp̄⁹ nolle se mortē pec
catoris s̄z magis ut p̄uertat z uiuat. In sanguie p̄terea mari⁹
dedicat ecclesia. in sola fide spe ac caritate fundat. sūma pt̄as
petro z ei⁹ successorib⁹ flingit. vt x̄tute clauū lapsi in pecca
tū deo f̄cōciliēnt. nō p̄fēdo p̄secutōes impioꝝ i scōs militarūt
q̄ pro xp̄i noie moriētēs igentē multitudinē ad fidē xp̄i p̄uertā
reliq̄rūt. nec sp̄ūalis hereticoꝝ p̄secutio vices h̄uit. eā q̄ppe san
cti viri z l̄rati p̄ēt⁹ extirpūt. z sic dyabol⁹ vt leo z draco vid⁹
ē. ecclesia hoc h̄z peccitare vt scribit bilari⁹ in quito de trinitate
vics dū p̄fēḡt floret dū opprimit̄ crescit dū arguit̄ itergit z tūc
stat cū supari v̄r. q̄ dicta x̄bis xp̄i dicēt⁹ petro cor respōdet vics
orau⁹ pro te vt nō deficiat fides tua sp̄. n. stabit qm̄ sup firmam
petrā fundata ē. nō. n. dixit xp̄⁹ orau⁹ vt nō diuinceret fides.
multoꝝ q̄ppe p̄ter maliciā iudeoꝝ sedā machōeri de domo di
z israhel magnā ptē sustulit. s̄z orauit vt nō deficeret fides ec
clesie i ml̄tis aliis p̄manēdo s̄z p̄hdoloꝝ xp̄ib⁹ n̄r̄i fidei seruoꝝ
omiss⁹ ē z caritas m̄uta pleriq̄z eteni terrena magis q̄ diuina
respiētēs nō q̄ xp̄i sunt s̄z sua q̄runt. De n̄ra p̄fēdo salate
despandū nō ē cū fili⁹ dei fili⁹ hōis z dñs aduocat⁹ z su⁹ fac
tus sit magnitudo peccatoꝝ in ordie ad deū nulla ē si p̄dōz cōs
uertat. Sol⁹ intellect⁹ demōis tēptatōe d̄cept⁹ b̄n̄itudine z re
missionē p̄dōꝝ ipossibile esse dicit cū certe mētū⁹ e Laym̄ di
cēs se veniā p̄dōꝝ obtinere nō posse vt placet augustio sup ges
nesim ad l̄ram dicēt⁹ mētiris Layz maior ē dei misericordia cū
infinita sit q̄z magnitudo p̄dōꝝ q̄ finita ē z n̄merabil. Gaudeat
iḡr b̄n̄ana natura q̄ in vtroq̄z sexu sup choros angloꝝ exaltata
est. habem⁹ certe xp̄m regē angloꝝ z x̄giez reginā q̄b⁹ ois ge
rarchic⁹ cet⁹ angeloꝝ illustrat z fulget. Letet̄ iḡr fidel̄ plebs
q̄ ad uitā iuitat̄ dū x̄ginēq̄z supplex d̄p̄cet vt ex abūdātia gr̄e
xp̄i z x̄ginis omnes participationem habere possimus vt tan
dem vita fundi z etiā peccatorum labe purgati illum videre
possimus qui regnat in domo iacob in eternum z vt inquit an
gelus cuius regni non erit finis cui sit laus z gloria per infinis
ta seculorum secula Amen.

Ine. 1244